

EDUSKUNTA
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Asia: U 3/2026 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten ja direktiivien muuttamiseksi elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuusvaatimusten yksinkertaistamiseksi ja vahvistamiseksi (Omnibus X - ehdotukset)

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission Omnibus X- ehdotuksista ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle kuvaa hyvin ja kattavasti komission tekemien Omnibus X-ehdotukset, ehdotusten perustelut ja tavoitteet sekä niiden vaikutukset mm. kasvinsuojeluaineiden hyväksymisjärjestelmän kehittämisen ja sujuvoittamisen osalta.

Kirjelmässä esitetyt valtioneuvoston kannat ovat MTK:n mielestä hyvät ja perustellut, joita myös MTK tukee. Sääntelyn yksinkertaistaminen ja hallinnollisen taakan vähentäminen on välttämätöntä EU:n maatalouden kilpailukyvyä lisäämiseksi.

Komission tekemät Omnibus -X ehdotukset ovat oikeansuuntaisia ja kannatettavia. Kasvinsuojeluaineiden tehoaineiden arviointi- ja hyväksymisprosessi EU:ssa on hyvin hidas ja aikataulustaan jäljessä. Vanhoja tehoaineita on poistunut ja poistuu EU:n markkinoilta nopeaan tahtiin, eikä uusia tehoaineita ole saatu tilalle riittävän nopeasti. EU:n kiinnostavuus markkina-alueena kasvinsuojeluteollisuudelle on heikentynyt hitaan ja kalliin hyväksymisjärjestelmän vuoksi.

Paketti sisältää ehdotuksia, joilla komissio pyrkii sujuvoittamaan tehoaineiden koko unionissa hyvin ruuhkaista hyväksymisprosessia. Tehoaineiden hyväksyminen olisi jatkossa voimassa toistaiseksi. Lisäksi kasvinsuojeluainevalmisteiden hyväksymisaikaa ehdotetaan pidennettäväksi nykyisestä normaalitapausten 10 vuodesta 15 vuoteen. Nämä kaikki vähentävät turhaa byrokratiaa ja yritysten kustannuksia sekä helpottavat jäsenmaiden viranomaisten työtaakkaa.

Komission ehdotuksessa helpotetaan erityisesti biologisten aineiden ja niitä sisältävien valmisteiden markkinoillepääsyä. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden tulisi priorisoida biotorjunta-ainetta sisältävien kasvinsuojeluaineiden hyväksymishakemukset. MTK pitää ehdotusta hyvänä, sillä uusista markkinoille kehitettävistä tehoaineista iso osa on nykyään biologisia aineita. Samalla pitää muistaa kuitenkin se, että myös ns. perinteiset tehoaineet ja valmisteet ovat tärkeä osa kasvinsuojelua, ilman niitä ei pärjätä. Niiden markkinoillepääsyn byrokratiaa on myös vähennettävä.

Komissio ehdottaa Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaiselle (EFSA) roolia mm. helpottamaan esittelevän jäsenmaan työtaakkaa riskinarviointiraportin valmistelussa. Lisäksi

EFSA voisi toimia esittelevän jäsenvaltion roolissa hakemusten arvioinnissa. EFSA:n resursseja tulisi tästä syystä komission mukaan vahvistaa.

Komissio esittää myös, että kasvinsuojeluaineille, jotka sisältävät ainoastaan biotorjuntatehoaineita tai vähäriskisiä tehoaineita, EU katsottaisiin olevan yksi vyöhyke. MTK pitää tätä esitystä hyvänä ja resurssien käyttöä tehostavana asiana. MTK:n mielestä vyöhykehyväksyntää pitäisi kehittää edelleen ja nykyinen kolmen vyöhykkeen malli pitäisi uudistaa kahden vyöhykkeen malliksi.

Edellä mainitut komission ehdotukset tulevat tarpeeseen, sillä kasvinsuojeluaineiden hyväksymiseen käytössä olevat resurssit ovat Suomessa ja monessa muussakin EU:n jäsenmaassa rajalliset. MTK muistuttaa vielä uudelleen, että myös perinteisiä tehoaineita sisältäviä valmisteita tarvitaan ja niiden markkinoille hyväksymisen nopeuttamiseen on käytettävä kaikki lainsäädännön mahdollistamat toimet, tärkeimpänä valmisteiden vyöhykehyväksynnän täysimääräinen toteuttaminen, myös pohjoisella vyöhykkeellä.

Komissio ehdottaa, että sekä siemenen ja muun kasvien lisäysmateriaalin käsittely kasvinsuojeluaineella, että käsitellyn siemenen kylvö ja lisäysmateriaalin istutus katsottaisiin kasvinsuojeluaineen käytöksi. Tässä yhteydessä on huolehdittava siitä, että kasvinsuojeluaineen käyttöön vaadittavaa tutkintoa ei edellytetä silloin, kun kyseessä on kasvinsuojeluaineella käsitellyn siemenen kylvö tai lisäysmateriaalin istutus. Muuten tutkintovaatimus laajenisi koskemaan laajaa joukkoa kotimaisia ja ulkomaisia kausityöntekijöitä.

Komissio ehdottaa myös lupien laajentamista vähäisiin käyttötarkoituksiin (minor use) koskevien säännösten selkeyttämistä ja jäsenvaltioita kehoitetaan edistämään hakemusten jättämistä. Minor use-luvat ovat elintärkeitä erikoiskasvien kasvinsuojelun turvaamisessa, MTK kannattaa minor use-lupaprosessien kehittämistä, harmonisointia ja tehostamista EU:ssa.

Droonien käyttöä kasvinsuojeluaineiden levityksessä helpotetaan. Uuden teknologian hyödyntämistä kasvinsuojeluaineiden levityksessä pitää MTK:n mielestä edistää. Komissio ehdottaa säännöstä, jonka mukaan jäsenvaltioilla olisi mahdollisuus myöntää poikkeus yleisestä lentolevityskiellosta komission delegoidussa säädöksessä nimetyille droonityypeille, mikä on kannatettava asia.

Helsingissä 23.2.2026

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Mika Virtanen
kasvinviljelyasiamies